

KOTKAN ORTODOKSINEN SEURAKUNTA

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2016

Seurakunnanneuvosto 27.9.2017

Tilintarkastus 29.9.2017

Seurakunnanvaltuusto 17.10.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1 Yleiskatsaus

2 Seurakuntatyö

2.1 Jumalanpalvelukset

2.1.1 Ajan pyhittäminen

2.1.2 Elämää pyhittävät toimitukset

2.1.3 Erityistä

2.1.4 Kirkkomusiikki

2.2 Pastoraalinen palvelu

2.3 Seurakuntatyö

2.3.1 Yleinen seurakuntatyö

2.3.2 Diakonia

2.3.3 Kasvatus ja koulutus

2.3.4 Nuoriso ja lapset

2.3.5 Maahanmuuttajat

2.3.6 Lähetystyö

2.4 Tiedotus

2.5 Ekumeeniset suhteet

2.6 Työntekijät ja heidän hyvinvointinsa

2.7 Seurakunnan toimintakeskus

2.8 Seurakunnan jäsenmäärä

3 Hallinto ja talous

3.1. Hallinto

3.2. Talous

3.3. Kiinteistöt ja irtaimisto

4 Muita huomioita

Liite 1: Tilastotiedot toimitetuista jumalanpalveluksista ja muista tilaisuuksista

Liite 2: Seurakunnan kanttorin vuosikertomus

1 Yleiskatsaus

Kotkan ortodoksisen seurakunnan tehtävänä on palvella ihmisiä seurakunnassa ja seurakunnan toimintaympäristössä. Seurakunnan toiminnan kannalta haasteina ovat olleet seurakuntalaisten aktivoiminen jumalanpalveluselämässä, seurakunnan läsnäolo kouluissa ja päiväkodeissa, ikäihmisten palveleminen palvelukodeissa sekä seurakunnan aktiivisuuden lisääminen yhteiskunnan suuntaan.

Kotkan ortodoksinen seurakunta on seurakuntalaisten hengellisen hyvinvoinnin koti, joka on taloudellisesti ja toiminnallisesti itsenäinen. Seurakunnan talouden ensisijainen tehtävä on luoda edellytykset seurakunnan ydintoiminnoille, jumalanpalveluselämälle ja pastoraaliselle työlle.

Seurakunnan kehittämisen painopistealueet ovat olleet evankeliumin julistaminen, seurakuntalaisten jumalanpalveluselämään osallistumisen lisääminen, seurakunnan kehittäminen seurakunnan jäsenten hengelliseksi kodiksi ja seurakuntalaisten aktivoiminen mukaan seurakunnan toimintaan. Muita painopistealueita ovat olleet seurakunnan toimintakulttuurin kehittäminen keskustelevalaksi ja avoimeksi, työntekijöiden ja vapaaehtoisten koulutuksesta, hyvinvoinnista ja motivoinnista huolehtiminen sekä talouden hoitaminen siten, että seurakunnan itsenäinen toiminta on mahdollista. Työssä esiin tulleisiin haasteisiin vastaamisessa on painotettu sellaisia keskeisiä arvoja kuin rakkaus, lähimmäisen palveleminen, avoimuus, läpinäkyvyys ja yhteisöllisyys.

2 Seurakuntatyö

2.1 Jumalanpalvelukset

2.1.1 Ajan pyhittäminen

Jumalanpalvelukset ovat olleet kaikille avoimia. Palvelukset on järjestetty Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon ja Loviisan Jumalansynnyttäjän Kasanilaisen ikonin kirkoissa. Kesäaikana Langinkosken keisarihallin kalastusmajan kappelissa on ollut liturgioita ja muita jumalanpalveluksia.

Kaksikielisiä liturgioita toimitettiin Kotkan ja Loviisan kirkoissa kerran kuukaudessa. Jokaisessa jumalanpalveluksessa on toimitettu osia myös kirkkoslaaviksi.

Kirkkoleivät on tehnyt Aleksanteri Nevskin luostarin kirkkoleipäleipomo.

2.1.2 Elämää pyhittävät toimitukset

Ennen hautajaisten, kasteen ja muiden elämässä keskeisten sakramenttien tai palvelusten toimittamista pappi on ollut yhteydessä seurakuntalaisiin ja keskustellut heidän kanssaan heidän elämäntilanteestaan ja palveluksien sisällöstä sekä niiden merkityksestä.

Joulupaaston ja suuren paaston aikana seurakuntalaisilla on ollut mahdollisuus osallistua katumuksen sakramenttiin kirkollisissa ilmoituksissa mainittuina aikoina ja muulloinkin.

Pappi on toimittanut sairaanripityksiä heikkokuntoisille seurakuntalaisille hoitolaitoksien henkilökunnan ja seurakuntalaisten kutsusta.

2.1.3 Erityistä

Praasniekat korostavat paikallisuuden tärkeyttä ja merkitystä. Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon praasniekka oli itsenäisyyspäivänä ja Loviisan Jumalansynnyttäjän Kasanilaisen ikonin kirkon praasniekka heinäkuussa.

2.1.4 Kirkkomusiikki

Seurakunnan kanttorina toimi vuonna 2016 Katarine Lehtomäki. Tämän kertomuksen liitteenä on kanttorin vuosikertomus.

2.2 Pastoraalinen palvelu

Kotkan seurakunnan alueellinen laajuus ja ikäihmisten määrän kasvu ovat toimintavuoden aikana vaatineet taloudellisia resursseja ja uudenlaisen toimintakulttuurin kehittämistä, jotta seurakunnan jumalanpalveluselämä on saatu asianmukaisesti hoidettua. Seurakunta on myös eräänlainen kasvattajaseurakunta, josta monet nuoret muuttavat muualle opiskelun ja muiden syiden takia, mikä myös vaikuttaa seurakunnan ikärakenteeseen ja toimintaan. Näistä haasteista huolimatta palveluksiin on osallistuttu hyvin.

Kertomusvuoden aikana pappi ja kanttori ovat lisäksi entiseen tapaan keskustelleet ihmisten kanssa heidän elämäntilanteistaan.

2.3 Seurakuntatyö

2.3.1 Yleinen seurakuntatyö

Yleisestä seurakuntatyöstä vastaa seurakunnanneuvosto ja palkattu henkilökunta.

Vapaaehtoistyön merkitys on ollut seurakunnan toiminnassa korvaamaton. Toimintavuoden aikana on pyritty huolehtimaan siitä, että ihmiset viihtyvät ja jaksavat toimia kirkon piirissä.

Seurakunta lähetti jokaiseen ortodoksiseen kotiin Ortodoksiviesti-lehden ja jokainen 4–17-vuotias lapsi ja nuori saivat kotiinsa Tuohustuli -lehden.

2.3.2 Diakonia

Seurakuntalaisten koteihin ja hoitolaitoksiin on tehty diakoniavierailuja pyydettyäessä tai vastattu puhelimitse seurakuntalaisten pyyntöihin. Tästä toiminnasta vastasivat pappi ja kanttori. Syyskaudella pappi ja kanttori vierailivat sairastavien ja iäkkäiden seurakuntalaisten luona eri puolilla seurakuntaa noin yhtenä päivänä kuukaudessa. Lisäksi ennen joulua ja pääsiäistä vietiin joulutervehdyksenä kukkia tai rahallisia diakonia-avustuksia useille seurakuntalaisille ja heidän perheilleen.

2.3.3 Kasvatus, koulutus sekä harrastustoiminta

Uskonnonopetus

Virpi Kelho opetti uskontoa Kotkassa. Kanttori Katarine Lehtomäki opetti uskontoa ala-kouluissa seurakunnan alueella yhteensä 8 viikkotuntia. Kirkkoherra Alexander Hautamäki opetti lukioissa 3,3 viikkotuntia seurakunnan alueella sekä Kotkassa että Loviisassa.

Aikuiskasvatus

Seurakunnan aikuiskasvatustyö on hajautettu tapahtumaan eri kerhoissa ja tilaisuuksissa pidettyjen alustusten ja esitelmien muotoon. Tilaisuuksiin osallistui 4-32 henkilöä.

Seurakunta järjesti matkan Kultaisen iän leirille Valamon luostarissa 12.-14.9. Mukana noin 25 osallistujaa.

Seurakunta teki kulttuurimatkan Pietariin, Kronstadtin ja vanhan Lintulan luostariin 25.-27.11.2016. Mukana yli toistakymmentä seurakuntalaista ja matkalla tutustuttiin Pietarin kuuluisiin nähtävyyksiin.

Tämän lisäksi tehtiin seurakuntaretki Kulttuurikeskus Sofiaan.

Kotkan tiistaiseura

Kotkan tiistaiseura on toimintakaudella toiminut aktiivisesti. Kertomusvuoden aikana tiistaiseuran kokouksissa pidettiin monia mielenkiintoisia eri alojen esitelmiä.

Karhulan ortodoksit

Karhulan ortodoksit on kokoontunut kertomusvuoden aikana 8 kertaa Karhulan Kodintalossa. Seurakuntalaisten ikääntyminen on näkynyt osallistujien lukumäärässä. Kokouksissa on käsitelty kulloinkin ajankohtaisia asioita kahvitarjoilusta nauttien.

Torstaikerho

Torstaikerho kokoontui toimintavuoden aikana noin kerran kuukaudessa kesäaikaa lukuun ottamatta. Torstaikerho on tärkeä toimintamuoto seurakunnan ikääntyville ja huonosti liikkumaan pääseville jäsenille. Kokoontumisissa oli ruoka- ja kahvitarjoilu.

Ikonipiiri

Seurakunnan tiloissa on kokoontunut ikonimaalareita viikoittain toimintakauden aikana.

Mieskuoro Rönkyjät

Kuoro on kokoontunut toimintakauden aikana.

Nikolaoksen Äijät

Ukkokerho kokoontuu torstaisin kirkossa, seurakuntasalilla tai hautausmaalla tehden pieniä remontteja ja kunnostuksia. Vetäjänä ollut pääkirkon isännöitsijä ja mukana ollut 3-6 henkilöä.

2.3.4 Nuoriso ja lapset

Kirkon tehtävänä on julistaa evankeliumia kaikille ja kohdata jokainen seurakuntalainen heidän omista lähtökohdistaan. Lapsi- ja nuorisotyön kehittäminen yhdessä nuorisotyötoimikunnan kanssa on määritelty osaksi kanttorin tehtäväkenttää.

Lapsi- ja nuorisotyön suurimpia haasteita on ollut yhteyden luominen alle 18-vuotiaisiin seurakuntalaisiin ja heidän perheisiinsä, joiden osallistuminen seurakunnan jumalanpalveluselämään on ollut sangen vähäistä. Uskonnonopettajien mukaan seurakunnan tulisi tiedottaa perheille tulevana syksynä alkavasta toiminnasta jo keväällä, mikä edellyttää seurakunnalta nykyistä huomattavasti pitkäjänteisempää suunnittelua. Yhden papin ja kanttorin seurakunnassa tähän ja muihin lapsi- ja nuorisotyön haasteisiin vastaaminen on ollut vaikeaa, mutta se ei ole mahdotonta.

Nikolaosjuhlan kaltaiset harvakseltaan järjestetyt temaattiset tapahtumat, kuten virpomavitsatalkoot, joulun valmistautumisjuhla ja lasten pääsiäinen saivat hyvän vastaanoton kertomusvuoden aikana. Kesän lastenleirin suosio oli myös hyvä. Luovin leirillä (19.-21.7.) päivävahvuus oli 40 henkilöä.

Kirkkoherra ja kanttori yhdessä uskonnonopettajien kanssa ovat arvioineet, suunnitelleet ja kehittäneet seurakunnan lapsi- ja nuorisotyötä. Kanttori on pitänyt yhteyttä seurakunnassa toimiviin uskonnonopettajiin ja tiedottanut lapsille ja nuorille suunnatuista tapahtumista kirkollisten ilmoitusten ja seurakunnan kotisivujen lisäksi myös uskonnonopettajien kautta.

Kotkan seurakunnan yhteistyössä Lappeenrannan, Haminan ja Lahden seurakuntien kanssa järjestämälle kristinoppikoululeirille Valamon luostarissa osallistui viisi nuorta.

Koululaisille suunnatut jumalanpalvelukset pidettiin kirkkaalla viikolla Kotkassa (ke 30.3.) ja Loviisassa (ti 29.3.), minkä lisäksi syksyllä oli kirkkokoulupäivä (21.11.).

Nuorisotyötoimikunta

Nuorisotyötoimikunta ei kokoontunut toimintavuoden aikana.

Lasten ja nuorten musiikkikerho ja äiti-lapsi -kerho

Lasten musiikkikerho kokoontui lauantaisin ennen vigiliaa. Kanttori toimii kerhon ohjaajana. Musiikki-kerho on saanut hyvän vastaanoton ja vakiinnuttanut paikkansa.

Kerran viikossa kokoontuva äiti-lapsi -kerho, joka kokoontuu kanttorin johdolla, on vakiinnuttanut paikkansa seurakunnan yhtenä työmuotona. Kerho on monikulttuurinen.

2.3.5 Maahanmuuttajat

Vuonna 2016 seurakunnassa olevilla jäsenillä äidinkieli on muu kuin suomi, noin 30 prosenttia. Suurin vähemmistökielistä oli venäjä.

Maahanmuuttajilla ollut viikoittaisia kokoontumisia, joiden yhteydessä on toteutettu mm. joulu ja pääsiäisnäytelmät, joita on esitetty myös vanhainkodeissa.

Venäjänkielisen matkapapin työtä on hoitanut isä Pavel Pugovkin. Keskiviikkoisin virastolla on ollut venäjänkielinen päivystys ja kirkossa on pidetty rukoushetki ja venäjänkielinen kerho. Yhtenä viikonloppuna kuukaudessa on Loviisassa ja Kotkassa pidetty slaavinkieliset jumalanpalvelukset.

2.3.6 Lähetystyö

Lähetystyölle on kerätty rahaa kirkossa sekä lipaskeräyksen että kolehtien muodossa. Yksittäiset seurakuntalaiset myös tukevat lähetystyötä. Seurakunnan budjetista on varattu pieni summa lähetystyölle. Lisäksi kirkossa kerättiin kolehteja Filantropian työn hyväksi.

2.4. Tiedotus

Seurakunnan keskeisiä tiedotuskanavia kertomusvuoden aikana ovat olleet Ortodoksiviesti -lehti, Kaupunkilehti Ankkuri, Kymen Sanomat ja Loviisan Sanomat sekä seurakunnan ja kirkkokunnan nettisivut ja jaettavat tiedotteet.

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkko oli avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten 29.6.–31.8.2016. Kirkossa käy kesäisin vierailijoita vajaa 5 000. Loviisan kirkko oli avoinna tutustumista varten erikseen sovittuina aikoina.

2.5 Ekumeeniset suhteet

Seurakunta on osallistunut ekumeenisen rukousviikon tilaisuuksiin Kotkassa ja Loviisassa. Ekumeeninen vappu -tapahtuma järjestettiin Kotkassa. Kirkkoherra ja kanttori ovat olleet puhujina eri seurakuntien tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Toimintavuoden aikana yhteistyötä tehtiin erityisesti Kotkan ja Kymen evankelisluterilaisten seurakuntien kanssa. Seurakunnan edustajat ovat osallistuneet ekumeeniseen kristillisten kirkkojen neuvottelukunnan toimintaan.

2.6 Työntekijät ja heidän hyvinvointinsa

Kirkkoherran apuna jumalanpalvelusten ja sakramenttien toimittamisessa ovat olleet kanttori ja puoli-päivätoiminen vahtimestari.

Kirkkoherran sijaisina tämän lomien aikana on toiminut Haminan ma. kirkkoherra Andreas Larikka ja Lahden kirkkoherra Jonas Bergenstad.

Tuntipalkkaisella seurakuntaemännällä on ollut joitakin työtunteja kertomusvuoden aikana ja nämä tehtävät ovat liittyneet ruoka- ja kahvitarjoiluihin erilaisissa tilaisuuksissa.

Kirkkoherra, maahanmuuttajatyön pappi ja kanttori ovat päivystäneet virastossa sen aukioloaikoina.

Työntekijät ovat kuuluneet työterveydenhoidon piiriin. Kertomusvuoden aikana on järjestetty opinto- ja koulutusmatkoja niitä tarvitseville sekä mahdollisuus esim. äänenhuoltoon.

Työntekijät ovat tehneet kuluneen vuoden aikana TYKY-matkan Budapestiin 23.-28.5.2016. Mukana matkalla olivat Alexander Hautamäki, Katarine Lehtomäki ja Vesa Lehtomäki.

2.7 Seurakunnan toimintakeskus

Seurakuntakeskuksessa (Kymenlaaksonkatu 2) on Nikolaos-sali, kirkkoherran virasto sekä keittiö ja kellarissa oleva kerhohuone. Nämä tilat ovat olleet säännöllisesti seurakuntalaisten käytössä. Nikolaos-salin käyttöä on tehostettu lisäämällä tilan ulkopuolista maksullista käyttöä.

2.8 Seurakunnan jäsenmäärä

Seurakunnan jäsenmäärä kasvoi toimintavuoden aikana 38 henkilöllä. Jäsenmäärä oli vuoden 2016 alussa 1 005 henkilöä ja vuoden lopussa 1 043 henkilöä.

Vuoden aikana seurakuntaan liittyi 35 henkilöä ja seurakunnasta erosi 9 henkilöä. Kastettuja oli 12, kuolleita 5, seurakuntaan muutti 43 henkilöä ja seurakunnasta muutti pois 37 henkilöä.

3 Hallinto ja talous

3.1 Hallinto

Seurakunnan hallinnon perimmäinen tehtävä on luoda henkiset ja aineelliset edellytykset jumalanpalveluselämälle, pastoraaliselle työlle ja muulle kirkolliselle toiminnalle.

Vuoden 2016 aikana **seurakunnanvaltuuston** kokoonpano oli seuraava: kirkkoherra Alexander Hautamäki, Niilo Alenen, Vera Borodulin, Marju Haltola (2. vpj.), Tuula Mussalo, Katja Rautkoski, Birgit Salmenhaara (1. vpj.), Pertti Westman (pj), Margarita Yukhnevich ja Outi Ylinen. Seurakunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuoden aikana neljä kertaa (25.1, 15.6., 29.6. ja 31.8.)

Vuoden 2016 aikana **seurakunnanneuvoston** kokoonpano oli seuraava: kirkkoherra Alexander Hautamäki (kirkkoherra, pj. ja siht.), Lars Forsman, Mats Forsström, Marja-Liisa Jenu (1.vpj.), Anne Jurvanen, Esa Terviö (kirkon isännöitsijä) ja Outi Ylinen. Seurakunnanneuvosto kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa (ensimmäinen 30.5., toinen kokous 1.10 ja kolmas kokous 12.10).

Vuoden 2016 aikana **kiinteistölautakunnan** kokoonpano oli seuraava: Alexander Hautamäki (pj.), Valery Kayava (pääkirkon isännöitsijä) ja Birgit Salmenhaara. Kiinteistölautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana yhden kerran.

Vuoden 2016 aikana **vaalilautakunnan** kokoonpano oli seuraava: Alexander Hautamäki (kirkkoherra, pj.), Vera Borodulin, Birgit Salmenhaara ja Marju Haltola. Vaalilautakunta ei ole kokoontunut kertomusvuoden aikana.

Vuoden 2016 aikana **nuorisotyötoimikunnan** kokoonpano oli seuraava: Alexander Hautamäki ja Katarine Lehtomäki. Toimikunta eivät ole kokoontuneet toimintavuoden aikana.

Maahanmuuttajatoimikunta sekä **diakonia- ja lähetystoimikunta** eivät ole kokoontuneet vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2016 aikana Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkossa isännöitsijöinä ovat toimineet Valery Kayava ja 1.7.2016 alkaen Esa Terviö. Loviisan kirkossa isännöitsijänä toimi Margarita Yukhnevich.

Vuoden 2016 aikana **tilintarkastajina** ovat toimineet Kaija Pakkanen (KHT, KPMG) sekä Eeva Riiali.

3.2 Talous

Seurakunnan talous luo edellytykset seurakunnan ydintoiminnoille. Seurakunnan taloudenpidon keskeinen asiakirja on ollut seurakunnalle vuosille 2013 – 2017 tehty toiminta- ja taloussuunnitelma.

Vuoden 2016 talousarviossa arvioitiin verotuloja kertyvän 215 000 euroa. Verotuloja kertyi tilikaudella 219 404,96 euroa mutta seurakunnan alijäämä oli 45 629,11 euroa.

3.3 Kiinteistöt ja irtaimisto

Kotkan keskustassa on Pyhä Nikolaoksen kirkko, papin virkatalo (Papinkatu 1) ja seurakunnan toimintakeskus (Kymenlaaksonkatu 2), johon kuuluu virasto, seurakuntasali, keittiö ja kerhohuone. Kirkossa ja toimintakeskuksessa on niihin kuuluva irtaimisto. Kotkan ja Loviisan hautausmailla on tsasounat.

Seurakunta omistaa 16 huoneistoa ja neljä liikehuoneistoa sekä autopaikkoja Kotkansaarella.

Seurakunnassa konservoitiin Kasanilainen Jumalansynnyttäjän ikoni, johon saatiin Helsingin metropoliittakunnan säätiön avustus. Asiantuntijana projektissa oli FT Olga Sipola. Tämän yhteydessä järjestettiin seminaari Merikeskus Vellamossa, jossa tuotiin ikonia tunnetuksi. Tässä yhteydessä pidettiin lasten askartelupaja ja tehtiin askarteluvihko lapsille.

Pääkirkkoon hankittiin tallentava kamerajärjestelmä ja kirkon murtohälytysjärjestelmä uusittiin.

4 Muita huomioita

Vuonna 2016 luottamushenkilöt ja vapaaehtoistyöntekijät ovat taas antaneet seurakunnan käyttöön aikansa, kokemustaan ja tietotaitoaan rakennettaessa seurakunnan tulevaisuutta.

Seurakunnan vuoden 2016 toiminnan perusteella voidaan todeta, että seurakunnassa on pieneksi seurakunnaksi monipuolista ja vilkasta toimintaa. Seurakunnan kasvatustyö eri toimintamuotoineen on ollut käytettävissä oleviin resursseihin nähden hyvällä tasolla. Slaavinkielisten jumalanpalvelusten määrän lisääminen ja säännöllisiksi saaminen on lisännyt aktiivisuutta seurakunnassa. Seurakunnassa tehdään samalla edelleen työtä maahanmuuttajien saamiseksi seurakunnan jäseniksi.

Lapsi- ja nuorisotyötä, diakoniatyötä ja maahanmuuttajatyötä on kertomusvuoden kokemusten perusteella edelleen kehitettävä, samoin yhteistyötä eri koulujen välillä. Yhteiset koululaiskirkot ja tapahtumat, joihin käytännössä osallistuvat Kotkan seudun kaikki perusopetuksessa olevat koululaiset, osoittavat koulujen positiivista suhtautumista tällaiseen yhteistyöhön.

Kertomusvuoden aikana Kotkan seurakunta on tehnyt luontevaa yhteistyötä hiippakunnan muiden seurakuntien kanssa, erityisesti Haminan ja Lappeenrannan seurakuntien kanssa.